

Володимир РАДОВСЬКИЙ

“ПРОСВІТЯНСЬКИЙ ВОГОНЬ ХАЙ ПАЛАС В КОЖНІМ МІСТІ, НАД КОЖНИМ СЕЛОМ”

Це рядки з пісні, слова і музику для якої написав делегат обласної звітно-виборної конференції Товариства “Просвіта” Іван Муха. Він замість виступу виконав її з трибуни без музичного супроводу. І це було незвичним й оригінальним.

І ці нотатки з конференції мені хочеться побудувати не за трафаретом. А також не дотримуватись хронології подій. Важливішими є загальна атмосфера, ті малопомітні віяння, що куйовдили волосся ораторів і впливали на психологічний настрій аудиторії. Дуже тонко вловив це голова Всеукраїнського товариства “Просвіта” Павло Мовчан. Він, зокрема, відзначив: – Ми уникли розподілу на “гумівці” і “просвітяни” – і це найголовніше. “Просвіта” охоплює усіх, хто причетний до побудови держави. Потребу в новій ідеології відчують усі. Без ідеології, яка була б оперта на національні пріоритети, можна воювати лише з примарами.

Із звітом про діяльність Товариства від 15 червня 1991 року виступив голова ради “Просвіти” Зеновій Мазурик. Нові соціально-політичні умови в Україні, відзначив він, вимагали певних коригувань у діяльності товариства, котре налічує понад 30 тисяч членів. Обрані на минулій конференції Рада та Управа “Просвіти” спочатку взялися до роботи, але з часом початковий запал та активність спадали, засідання Ради збиралися нерегулярно, контроль за виконанням прийнятих рішень слабшав.

Вину за ці недоліки голова ради З. Мазурик узяв на себе.

Відзначивши той факт, що з ініціативи Товариства відновлено Свято української книги, доповідач детальніше зупинився на культурно-просвітницькій роботі у військових частинах. Особливо активними у співпраці з ними він назвав Стрийське, Дрогобицьке, Мостиське, Жовківське районні об’єднання та деякі окремі осередки. Відзначив доповідач і недостатній зв’язок Товариства із вчительством – як з органами державного управління, так і громадськими об’єднаннями вчителів (зокрема, “Рідною школою”).

Не вдалося також налагодити просвітньо-економічну діяльність. Спроба створити систему економічної освіти кілька разів зривалася. Визначили склад лекторів, провели семінари у кількох районах, але далі цього справа з місця не зрушилася. За винятком кількох активних об’єднань, таких, зокрема, як Стрийське, Шевченківське районне м. Львова, економічна діяльність залишається, на жаль, поза увагою Товариства. Спроба об’єднати спільними інтересами підприємства, що їх створено за участю “Просвіти”, не мала бажаного успіху.

Значного розширення потребує матеріальна база Товариства. Приміщення на Друкарській, 6 у Львові вже давно не може вмістити усіх членів різноманітних комісій. Зате, підкреслив доповідач, керівництво “Просвіти” має запевнення щодо допомоги і від В. Шпіцера, і від С. Давимуки.

З. Мазурик розповів і про підготовку до 125-річного ювілею “Просвіти”, про червнені панахиди на могилах діячів “Просвіти” на Личаківському цвинтарі, повідомив, що пам’ятник “Просвіти” буде відкрито в грудні цього року.

Із звітом контрольно-ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність товариства присутніх ознайомила кандидат економічних наук Степанія Яремко.

Головною у багатьох виступах на конференції була думка про створення міцної Ради, динамічної Управи, про потребу вчитися нових методів діяльності в надзвичайно складних економічних умовах. Як підкреслив представник Галицької районної організації Товариства “Просвіта” Юрій Гецеляк, “на самих національних почуттях і переказах батьків ми далеко не заїдемо”.

Голова українського громадського товариства “Відродження” і Трускавецької читальні “Просвіти” Мирон Бурин поділився досвідом роботи своїх активістів, і слухачі пересвідчилися: у трускавчан дійсно є чому повчитися.

У роботі конференції узяв участь і виступив перший заступник голови обласної адміністрації Юрій Зима.

А після того, як Зеновій Мазурик відповів на запитання, учасники конференції приступили до виборів керівних органів. Головою Товариства “Просвіта” на Львівщині знову обрано Романа Іваничука, головою Ради товариства – Зеновія Мазурика. До складу Ради, що значно оновлена, обрано 33 просвітян.

Високий Замок. – 1993. – 2 грудня.